

Asia: LVM/2038/01/2017

Luonnos digitaalisen infrastruktuurin strategiaksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot strategialuonnoksesta

Strategian yleislinjaukset ovat kannatettavia. Kaupallisten operaattoreiden kiinteiden yhteyksien (erityisesti runkoyhteydet) riittävä saatavuus koko maassa on keskeistä myös Erillisverkkojen toiminnan kannalta. Vastaavasti hyvät ja nopeat yhteydet ulkoisiin palvelujen tuottajiin (koti- ja ulkomailla) ovat tärkeitä koska yhtyeistyö mm. palvelujen paketoinnissa kasvaa myös Erillisverkkojen asiakkaiden keskuudessa. Nykyinen viranomaisradioverkko Virve ja erityisesti tulevaisuuden Virve 2.0 tarvitsevat nopeita kiinteitä yh-teyksiä tukiasemaverkkoon maanlaajuisesti, myös syrjäseudulla. Laaja no-peiden yhteyksien (ml. 5G) saatavuus parantaa myös kansalaisten mahdolli-suutta käyttää tulevia viranomaissovelluksia.

Kaapelien sijoittamiseen liittyvät lupamenettelyjen suoraviivaistaminen ja sujuvoittaminen nopeuttavat myös Erillisverkkojen rakentamisprosessia merkittävästi. Yhden luukun periaate, eli viranomaisten yhtyeistyö lupakäsit-telyissä on kannatettavaa. Yhteisrakentamisen tietopiste mahdollistaa tii-viimmän yhtyeistyön ja nopeuttaa rakentamista.

Strategiassa nostetaan esille myös kriittisen infrastruktuurin turvallisuus, jos-ta johtotietojen turvallisuus on yksi osa-alue. Maanalaisen ja osin myös maanpäällisen kriittisen tiedon suojaaminen ja keskitetyn palvelun muodos-taminen tulee siten olla yksi strategian kehittämiskohteista. Kriittisen tiedon kokoaminen ja tietojen käyttö ennaltaehkäisevässä työssä on keskeistä. Ta-hattomien kaapelikatkosten ja vastaavien infrastruktuuriin kohdistuvien uh-kien hallitsemiseksi yhden luukun periaate, tietojen koordinointi ja pysymi-nen valtion käsissä on kansallisen turvallisuuden kannalta välttämätöntä. Johdonomistajien veloitteena olisi tuottaa olemassa oleva ilma- ja maan-alainen infra keskitetyn valtiollisen toimijan käyttöön.

Sähköyhtiöiden kuituinfrastruktuurin rakentamisen lisääminen ja käytön avaaminen tuovat uusia mahdollisuuksia myös Erillisverkoille, erityisesti jos rakentaminen kohdistuu haja-asutusalueille ja syrjäseuduille.

Muutoin Erillisverkot kiinnittää strategiassa huomiota siihen, että Suomessa turvallisuustoimijat ovat aina olleet kärkimaita digitalisaation hyödyntämissä. Tämän johdosta strategiassa voisi tuoda nykyistä enemmän esille kansallisen turvallisuuden ratkaisuja. Esimerkiksi 5G on Pohjoismaiden valitsema kehityskohde ja Suomen tavoitteena on olla 5G:n päälle rakennettavissa turvallisuustoimijoiden käyttämissä palveluissa yksi maailman kärkimaita. Digitaalisen infrastruktuurin strategian tavoitteissa ja toimenpiteissä tulisi huomioida turvallisuustoimijain läpileikkaavasti.

Omalta osaltaan Erillisverkot pyrkii toteuttamaan tätä edellä todetulla Virve 2.0 hankkeella sekä kokonaisturvallisuuden ekosysteemi KEKO-hankkeella jotka molemmat pyrkivät kiihdyttämään uusien palveluiden syntymistä turvallisuuskriittisille toimijoille. Esimerkiksi Virve 2.0 hankkeessa pyritään luomaan ekosysteemi, jossa viranomaiset sekä muut kansallista turvallisuutta ylläpitävät toimijat voivat tulevaisuudessa olla 5G:n hyödyntäjiä. Lisäksi strategialla tulisi varmistaa kansalaisten turvallisuutta parantavien innovaatioiden toimintakyky.

Myös taajuussuunnittelussa tulisi huomioida turvallisuussektorin tarpeet, esimerkiksi osoittamalla viranomaisten käyttöön taajuusalue harmonisoidulta 5G taajuudelta. Vaikka turvallisuuskriittisten toimijoiden viestiliikenne siirtyy pääosin kaupallisiin radioverkkoihin, on turvallisuustoimijoilla kasvava tarve erilaisiin ratkaisuihin, joilla taataan paikallinen suorituskyky (esim. väliaikainen saarekekäyttö syrjäseuduilla, tai pysyvä käyttö turvallisuuskriittisissä kohteissa). Mahdollisuus toteuttaa paikallista suorituskykyä kaupallista kumppanista huolimatta parantaa palvelun toiminnan varmistamisen edellytyksiä esimerkiksi normaaliajan häiriötilanteissa.

Strategian mukaan suomalaiset käyttävät eniten mobiilidataa maailmassa. Myös viranomaistoiminnassa Suomi datan hyödyntämisessä edelläkävijä. Esimerkkeinä tästä toimivat muun muassa viranomaisten nykyiset ja tulevat kenttäjohtojärjestelmät. Esimerkiksi Saksaan verrattuna TETRA-teknologiaan perustuvassa Suomen Virve-verkossa siirretään 15 kertainen määrä dataa tilaajaa kohti. Sekä M2M että IoT ovat myös turvallisuustoimijoiden toiminnan kehityksen ytimessä. Toiminnan kannalta tärkeisiin kohteisiin, tapahtumiin ja tekijöihin liittyvään informaatioon, sekä sen analytiikkaan liittyy paljon mahdollisuuksia, ja Suomella onkin mahdollisuus olla tässäkin maailman kärkimaita.

Strategiassa mainittujen kohteiden lisäksi valtiovarainministeriö vastaa myös turvalliskriittisen toiminnan digitalisaatiosta, eikä näitä voida täysin erottaa toisistaan. Jotta viranomaiset voisivat olla 5G edelläkävijöitä, tulee heidän toiminnan digitalisaatiota tukea kaikin keinoin. Tämä tarkoittaa myös joko omaa taajuutta, tai velvoitetta kaupallisille operaattoreille vuokrata 5G taajuuksia kohtuullisin korvauksin.

Yhdistämällä tiiviimmin turvallisuustoimijoiden tarpeet osaksi kansallista strategiaa, parannetaan kansalaisten turvallisuutta, sekä tuetaan pyrkimyksiä nousta edelläkävijäksi myös viranomaisten 5G ratkaisuisissa.

5G-verkkojen rakentumisen edistämiseen liittyvät taajuuspoliittiset toimenpiteet

-

Verkkojen kustannustehokkaan ja nopean rakentamisen edistäminen

-

Investointien ja rahoituksen riittävyyden varmistaminen

-

Markkinoiden toimivuuden edistäminen

-

Tutkimuksen ja innovaatioiden tukeminen

-

Muuta huomioon otettavaa

-

Lehtimäki Timo
Suomen Erillisverkot Oy

Haikarainen Ara
Suomen Erillisverkot Oy